Ene Mihkelson

Reggel hatkor keltem mint mindig...

Reggel hatkor keltem mint mindig
Körbesétáltam a kertet Beszélgettem az ezüstfenyővel
Te ezüstfenyő vagy szóltam én pedig író
Te magból sarjadtál Az én szülőm ellenben a nyelv
Igaz mindkettőnknek vízre és oxigénre van szüksége Csakhogy
nekem fizetnem is kell érte A szél
hol puhán ül meg ágaidon hol tovasöpri a szemetet
Elszórakoztat mint az évszakok változása
Hangom hallgatástól rekedt Az asztalon
félbemaradt vers Haszontalan
játék Észtországból nemsokára már csak emlék marad

A gyermek a tűzzel játszik...

A gyermek a tűzzel játszik A világ a világvégével
A kettő nem ugyanaz de mindkettő játék
Egyikük a másikkal játszik és a halállal a harmadik
Nem hasonlítanak
Ki kiáltozik és ki válaszol
Visszhang vigasztalja a visszhangot
A világ sohasem hajtja álomra fejét

ENE MIHKELSON (1944, Imavere – 2017, Tartu) észt költő- és írónő. Irodalmat tanult a tartui egyetemen. Költőként 1978-ban debütált, 14 verseskötete látott napvilágot. Verseinek és regényeinek visszatérő témája „erdei testvér" édesapja, akit egy tűzharc során a szovjet megszálló alakulatok lőttek agyon az 50-es években. Két jelentős regénye (*Ahasveruse uni* [Ahasver álma], 2001 és *Katkuhaud* [Pestises sír], 2007) közül az elsőt 2006-ban az újrafüggetlenedett Észtország legjobb regényévé választották. 2016-ban jelent meg válogatott verseinek újabb gyűjteménye (*Kõik redelid on tagurpidi* [Minden létra fordítva van]). Mihkelson Herder-díjas, hazájában pedig már minden rangos díjat elnyert (Tammsaare-díj, 2008, a balti parlamenti bizottság irodalmi díja, 2001 és 2007, Juhan Liiv költői díj, 1994 és 1999). Tartu város díszpolgára.

Elzengett hát a dal

Elzengett hát a dal De nem a dalról
és nem a friss fáról szólt Elhangozhat
akárhány dal Az idő életveszélyben lehet
Lassan nyugalmat lelnek fiatal apám
megfáradt csontjai Anyám ősz hajából eltűntek
a színek Én magam tündérarcú kísértetnek állok
az erdőben Kiáltozom a gyáváknak ne féljetek
a széltől mely befúj a berácsozott
ablakokon Vigyázzatok a gyerekekre Védjétek meg
a bolond művészt akiből egy kis nép
gyökere ered

Láttam egy szép nőt

Láttam egy szép nőt Anya volt az
Mind egykorúak voltunk az idő
fényében Nővérem anyám és a bátyám Egyre fiatalodó nagyapám
mind együtt voltunk mint az idők kezdetén
Sokáig néztem hogy megőszült az idő
én pedig gyerek lettem Nem találtam haza
Nem hallhattam apától az igazságot
Egy ismeretlen öregember állt
az üres tűzhely előtt

Húgot szerettem volna kicsit fiatalabbat

Húgot szerettem volna kicsit fiatalabbat
Apámat agyonlőtték Bátyámnál jobbat nem reméltem
Mit is kezdenék egy húggal Öreg volnék már és fáradt
Sétálnék a fák alatt és hallgatnék az öregedésről
Ő nem kérdezősködne hogy mi történt azt sem kérdezné hogy hova temették
Majd eljön az én órám is Húgom akár egy idegen
távol van tőlem Gyászolni és a gyászról megfeledkezni
gyermekként is lehet

Most szabad az út...

Most szabad az út Apa és anya kézenfogva mennek
– fényárban fürdik a föld – úgy lépdelünk
ahogy valaha rég Csak most én vagyok a nagy Apa és anya pedig
kicsik és az út hószemcsés és apa álmos
anya belekarol az ő lépte keményebb
Mind föltámadtunk halottainkból S hazamehetünk végre az étkezőből
és a törvényszéki asztal szigorából De apa nem emlékszik
az evilági dolgokra anya pedig túl fiatal ahhoz hogy beszéljen
hogy kifejtse az összefüggéseket Így nem tudom kivel
ballagok az ismeretlen úton Elveszett a holdak otthona is de ők
legalább csendben maradnak

Hazudj egy kicsit hogy megkönnyebbüljön a szívem

Hazudj egy kicsit hogy megkönnyebbüljön a szívem
mondd hogy a hó mindig hó és nem védelmező irha
a menekülő állat hátán és nem megfagyott hó amibe beleássuk
magunkat ha a vadászok bekerítenek Mesélj nekem arról
a sűrű esőről amit én magam is láttam
Jalamets kastélyában mikor az eső függönyként választott el
engem és azt a férfit aki utoljára
látta életben apámat Az eső volt az elválasztó vonal közös zuhanásunkban
úgy hogy már azt sem tudtam hogy a poros országút szélén
állunk vagy egy megrendezett jelenetben ahol az ellenállás
szándékosan valószerű Beszélj nekem a sötét-
ségről mást is mint hogy bezárkózott az ajtók mögé melyek
zárása csupán szimbolikus volt bizonyos években
Nyitott szemmel és ráérősen közeledik az este egy ki tudja ki által
írt színdarabban én pedig nem látok nem látom
kinek van még kedve hátranézni

Mondják legalább ötven évvel maradtunk el

Mondják legalább ötven év lemaradás van a hátunk mögött
és ebben szilárdan hiszek ha a szabadságra gondolok
Most állítólag szabadok vagyunk De a hó ugyanúgy
hullong A falevélről ónos esővíz csepeg
Magamtól is elmaradtam mert még
mindig természetesnek tűnik a világ
Hát hogyne izgulnék A nap fölkel és
lenyugszik A holdon állítólag laknak
Látod ez még új nekem

Levél Lettországba Üzenet Finnországba

Levél Lettországba Üzenet Finnországba Moszkvába
egy üdvözlő kártya Sok ismerősnek sikerült elmenekülnie
a Szigetekre Nem emlékszünk rájuk Időről időre
érkezik egy üzenet innen-onnan és váratlanul
kiderül hogy sokan élnek még akiket elfeledtünk
Mi pedig nyíltan bukfencet vetettünk És most
sorokba rendeződünk mint örök ifjak az emlék romjain

Szélvihar támadt a fölégetett almáskertek

Szélvihar támadt a fölégetett almás-
kertekben Teliholdkor újholdkor kiújulnak
a réges-rég elszenesedett hajtások fantomfájdalmai
A fölszántott mezők őrzik élettelenné vált
gyökereiket Senki sem képes gyászolni őket
Ekenyomoktól mentes a mindent átalakító föld
Az örök tűz lobogását nem lehet megismételni
A szavak az esték lágy fény-díszei melyek
naplementekor kialszanak és nem fognak visszatérni

Még sokáig hazudunk

Még sokáig hazudunk Vigasztaljuk az igazságot is
Csontjaink rejtett ólma Időbe telik mire
magunkévá tesszük az időt Addig tart ameddig sírjaink egyenlőek
nem lesznek a földdel Szenvedéseink lehangoló terhe fölött
rozs hullámzik kék virágaival Szemünk még több ezer évig
bámulja az eget